

INOVASI PERKHIDMATAN

“Disease regimen chart” - DiRCt

Persampelan di ladang / lapangan berjadual boleh bersekali dengan ujian yang dijalankan di makmal. DiRCt ini merangkumi semua kategori haiwan serta penyakit yang wajib lapor. DiRCt juga melakarkan ujian serta saiz sampel untuk makanan haiwan/ abatoir/ loji pemprosesan hasil/ hasilan berasaskan haiwan. Ia berbentuk “bulk testing / pool testing/ targeted sampling size”. Ujian yang dijalankan berdasarkan SOP yang telah termaktub dan dianalisa oleh makmal yang telah diperakui. Dengan ini, keputusan tiada percanggahan dan lebih pantas. Keseragaman jawapan serta jalankan kerja adalah menjimatkan masa dan tenaga kerja.

Kontingensi, jika berlakunya pegawai yang bertanggungjawab perlu meninggalkan port “ designated officer” untuk menjalankan tugas lain/ berkursus/ EL/ bercuti maka kerja makmal sedia ada tidak terbengakalai atau tertangguh di mana Pegawai berkenaan boleh mengujurkan pelan ujian sejajar dengan “Schedule Regiment Surveillance”. Dengan cara ini keputusan boleh disampaikan dengan pantas dan licin. Maka perkara di atas adalah terjawab. Perlu ada pegawai pengganti (sediakan) follow-up officer yang mengetahui dengan ujian yang akan dijalankan. Ini mewujudkan diagnosis itu dinamik dan tidak tertangguh.

Gambaran Inovasi: Carta contoh untuk Penyakit lembu

Bil	PERKARA	Saiz persampelan	Premis	Kaedah Persampelan	Makmal	Seksyen	Survelans (aktif/pasif)
1	<i>Persampelan utk ujian serologi Pergerakan Haiwan Penyakit Kuku dan Mulut (Foot and Mouth Disease)</i>	5340 10000	Kawasan Zon Kawalan Penyakit Kuku dan Mulut Malaysia-Thailand-Myanmar (MTM)	serum klinikal	Makmal Veterinar Kawasan Kota Bharu	Survelans Epidemiologi	Perlis Kedah Perak Utara
2	<i>Brucella abortus</i>	6000	Ladang Tenusu	serum	Makmal Veterinar Kawasan Kota Bharu	Epidemiologi projek	
3	<i>Enzootic Bovine leukosis</i>	6000	Ladang Tenusu	serum/ tumor	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Program Survelans Pembasmian Kebangsaan	Kedah Perlis Perak Selangor Pulau Pinang Negeri Sembilan
4	Bovine Tuberculosis	6000	Ladang Tenusu	serum	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Program Survelans Pembasmian Kebangsaan	
5	Penyakit Johnes	6000	Ladang Tenusu	serum	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Program Survelans Pembasmian Kebangsaan	
6	Penyakit Hawar Berdarah <i>Haemorrhagic Septicaemia (HS)</i>	14000	Ladang Pedaging Ladang Tenusu	serum	Makmal Bkt Tengah	Survelans	Kedah
7	Haiwan Pembabiakan	3% prevalens	Kuarantin TAC/ Ladang/Fidlot/	serum	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Survelans dengan pegawai TAC Program Survelans Pembasmian Kebangsaan	Semua Negeri
8	<i>Brucella abortus</i> kerbau lembu haiwan disembelih	13200 734 (50% of 10,000) (5000)	Rumah Sembelih	ante-mortem/ post-mortem	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Pemeriksaan Veterinar	Semua Negeri
9	Penyakit Johnes	5000	Rumah Sembelih	ante-mortem/ post-mortem	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Pemeriksaan Veterinar	Semua Negeri
10	Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) (lembu and bebiri)	2% prevalens 148 Kematian disebabkan simptom/tanda "nervous sign"	abatoir	otak (obex) at abatoir	Makmal Veterinar Kawasan (Regional Lab)	Program Survelans Pembasmian Kebangsaan	Semua Negeri
11	Drug yang diharamkan beta-agonist (10% drpd populasi)	300	abatoir	Sampel hati dan Ginjal diambil dari abatoir	Makmal Kesihatan Awam Veterinar (MKAV)		Semua Negeri

Penyakit yang wajib lapor

Bil	PERKARA
1	Persampelan utk ujian serologi Pergerakan Haiwan Penyakit Kuku dan Mulut (Foot and Mouth Disease)
2	<i>Brucella abortus</i>
3	<i>Enzootic Bovine leukosis</i>
4	Bovine Tuberculosis
5	Penyakit Johnes
6	Penyakit Hawar Berdarah <i>Haemorrhagic Septicaemia (HS)</i>
7	Haiwan Pembiakbakaan
8	<i>Brucella abortus</i> kerbau lembu haiwan disembelih
9	Penyakit Johnes
10	<i>Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE)</i> (lembu and bebiri)
11	Drug yang diharamkan beta-agonist (10% drpd populasi)

	Anggaran sampel														Pintu masuk	Jumlah
	Johor	Melaka	N.S	Selangor	Perak	Penang	Kedah	Perlis	Kelantan	Terengganu	Pahang	WP KL	Sabah	Sarawak		
	15832	6342	16515	12243	15767	1418	1568	651	16290	10524	25151	7	5307	61272	168200	192474
Populasi Ternakan	116635	26848	41478	24333	62789	15294	20563	5014	119030	104963	203020	140	89946	21360	200000	1125379

Julat Masa yang tugas perlu dijalankan (setiap enam bulan laporan siap untuk dipaparkan ke OIE)

BIL	Jan				Feb				Mac				April				Mei				Jun				Julai				Ogos				Sept				Okt				Nov				Dis			
	week	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4											
1																																																
2																																																
3																																																
4																																																
5																																																
6																																																
7																																																
8																																																
9																																																
10																																																
11																																																

Faedah Inovasi

Dengan adanya satu carta sahaja tindakan serta keputusan adalah selari dan lebih mudah diterangkan. Berikut adalah faedah-faedah yang lain:

1. Pegawai atau pihak swasta boleh menghantarkan sampel dengan tatacara yang betul.
2. Kelewatan menanti untuk “pool testing” tidak tertangguh.
3. Jimat tenaga kerja.
4. Jimat masa bersekali dengan tindakan yang perlu diambil.
5. Jimat kos serta *consumables*.
6. “Submit sampel” supaya masa menunggu mencukupkan kuota sampel tidak tertangguh. Dengan ini *turn around time*, TOT dipendekkan. Ini secara langsung menjimatkan masa, *labour*, *utilities* dan mungkin tindakan yang perlu diambil di lapangan adalah “*timely*”.

Pada keseluruhannya, tenaga kerja dipukalkan secara efektif.

Dr Fadzilah A’ini Abdul Kadir

Bahagian Diagnostik & Kepastian Kualiti
Ibu Pejabat Jabatan Perkhidmatan Veterinar Putrajaya
Tel.: 03-88702019 (Pejabat); 012-936 7396 (Bimbit)

Dr. Yahasmida Yaacob

Institut Penyelidikan Veterinar Ipoh, Perak

